

MEDIJSKE KOMPETENCIJE UČITELJA RAZREDNE NASTAVE

Dr. sc. Ivana Štanić
Agencija za odgoj i obrazovanje, Podružnica u Osijeku
Osijek, Hrvatska

Izabela Mlinarević
OŠ Čakovci
Čakovci, Hrvatska

Marija Novoselić
OŠ „Ivana Brlić Mažuranić“ Strizivojna
Strizivojna, Hrvatska

Sažetak:

Medijska pismenost, kao predmet poučavanja, donosi inovacije u obrazovni sustav stoga je profesionalna obveza svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa i budućnost njihova stručnog usavršavanja razviti pripadajuće kompetencije. Na taj bi se način nastavni proces osuvremenio metodama poučavanja usmjerenim na učenika u svrhu oblikovanja samog nastavnog procesa, te sudjelovalo u poučavanju medijske pismenosti u nastavnom procesu. U ovom se radu analizira medijska pismenost učitelja razredne nastave kao i utjecaj navedene kompetencije na stvaranje pozitivne slike škole. Cilj istraživanja bio je ispitati koliko često i učinkovito učitelji primjenjuju medije u nastavnom procesu, koliko na temelju svoje funkcije pridonose ugledu osnovne škole uporabom medija, te ispitati ima li stručno usavršavanje utjecaj na primjenu medija u nastavnom procesu. Istraživanje je provedeno pomoću anketnog upitnika na prigodnom uzorku od 130 učitelja s područja Brodsko-posavske i Vukovarsko-srijemske županije. Dobivenim rezultatima istraživanja medijskih kompetencija učitelja razredne nastave utvrdila se iznadprosječna razina medijskih kompetencija učitelja i utvrdilo se da medijski kompetentniji učitelji, primjenjujući medije u nastavnom procesu, ostvaruju učinkovitu komunikaciju. Ovo istraživanje upućuje i na zaključak da učitelji razredne nastave u nastavnom procesu daju prednost suvremenijim pristupima poučavanja zbog ograničenih mogućnosti tradicionalnih izvora znanja.

Ključne riječi: slika i ugled škole (imidž), mediji, medijska pismenost, nastavni proces, učitelji

Uvod

Odgojno-obrazovni sustav u Republici Hrvatskoj trenutačno je na pragu još jedne reforme školstva. Reforma obrazovanja uključuje i mnoge druge dimenzije kao što su angažiranost roditelja, fizičko i emocionalno zdravlje djece, kulturna raznolikost, veličina razreda, relevantno programiranje, utjecaj tehnologije na promjene učenja, pitanje prijevoza i dostupnosti, svladavanje financijskih prepreka i još mnogo toga (Broom, 2010, str. 452). Uloga učitelja nije se promijenila, ali je sustav ponovno nametnuo izazove na koje je neophodno reagirati – profesionalno, odgovorno, svrsishodno. Posljednje desetljeće donosi promjene uvođenjem Nastavnog plana i programa za osnovnu školu (2006), Nacionalnog okvirnog kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011), kao i Zakona o hrvatskom kvalifikacijskom okviru (2013), te napokon i uvođenjem Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014) kojima su određena temeljna obilježja kompetencijskog sustava i učenička postignuća.

Uvođenjem temeljnih dokumenata pred učitelje se postavlja zadaća usklađivanja sa zakonskim odredbama, ali i potreba za uspješnijim i kvalitetnijim predstavljanjem svog rada javnosti. Stoga je istraživanje medijskih kompetencija učitelja razredne nastave proizišlo upravo

iz težiđe da se učiteljima razredne nastave pruži temeljno polazište za objektivno uočavanje važnosti korištenja medijskih kompetencija usmjerenih prema stvaranju pozitivne slike odgojno-obrazovnog sustava, ali i za korištenje tih kompetencija za unaprjeđivanje samog nastavnog procesa.

Stvaranje pozitivne slike škola u Republici Hrvatskoj i njihova ugleda tema je koja se nedovoljno pojavljuje u javnosti te je upravo zato namjera ovoga rada istražiti medijske kompetencije učitelja razredne nastave kao moguću motivaciju za poboljšanje kvalitete njihova rada što bi pridonijelo i poboljšanju percepcije iste u javnosti. Kako bi razvili pozitivan plan koji će biti uspješan, odnosi s javnošću nužno moraju imati potporu svih zaposlenika, a ključ kojim se to postiže je osigurati zdravu radnu okolinu (Tomić, 2008, str. 181). Kako bi što jasnije predstavili svoj rad javnosti i pridonijeli prepoznavanju kvalitete svog rada, učitelji svakodnevno koriste različite medijske alate (internetske stranice škole, portale, mrežne školske novine, društvene mreže) čime pokazuju posjedovanje medijskih kompetencija i medijsku pismenost.

Lasić-Lazić, Špiranec i Banek Zorica ističu da odnos prema medijima i obrasci informacijskog ponašanja utječu na načine učenja i istraživanja te mogu dati određene preporuke u osmišljavanju obrazovnih procesa (Lasić-Lazić, Špiranec, Banek Zorica, 2012, str. 127). Odgojno-obrazovni sustav je tijekom posljednjih godina od učenja usmjerenog na sadržaj poučavanja usmjeren na učenika te na učenje kroz pristup informacijama od osoba koje prenose znanje, ali i iz informacijskih izvora. Stoga možemo prepoznati tendenciju poučavanja učenika kako postati učinkoviti korisnici informacije bez obzira na oblik u kojem je tražena (Mlinarević, Stanić, Zdravec, 2015). Iz navedenog može se zaključiti kako bi medijska i informacijska pismenost mogle utjecati na inovacije u obrazovnom sustavu jer je njihova prisutnost već izrazito naglašena u oblikovanju nastavnog procesa u kontekstu poučavanja. Stoga je stručna obveza sudionika odgojno-obrazovnog procesa i budućnost njihova cjeloživotnog usavršavanja razviti kompetencije medijske i informacijske pismenosti kako bi nastavni proces osuvremenili metodama poučavanja usmjerenim na učenika.

Medijska i (krovna) informacijska pismenost dio su i UNESCO-va posebna interesa (Media and Information Literacy Curriculum for Teachers, 2011). Na UNESCO-voj konferenciji Odgoj za medije (Media Education), održanoj 1982. godine u Njemačkoj, prihvaćena je deklaracija koju je potpisalo 19 država u kojoj se naglašava važnost medijskog odgoja i traži od razvijenih zemalja da se, izradom sustavnih programa medijskog opismenjavanja na svim razinama, uključe u svjetski projekt odgoja za medije (Erjavec, Zgrabljic Rotar, 2000, str. 90). I dok MIL Curriculum and Competency Framework for Teachers (2011) objedinjuje obje ideje – s jedne strane informacijsku pismenost koja naglašava važnost pristupa informacijama, te vrednovanje i etičku uporabu takvih informacija i, s druge strane, medijsku pismenost koja naglasak stavlja na sposobnost razumijevanja funkcija medija, vrednovanje izvršenja njihovih funkcija i korištenje medija za svrhovito izražavanje; Aufderheide (1992) na National Leadership Conference on Media Literacy medijsku pismenost definira kao sposobnost pristupa, analize i stvaranja informacija s određenim ishodom, a Špiranec (2003) medijsku pismenost tumači kao sposobnost "konzumiranja" i kritičkog razmišljanja o informacijama dobivenih putem masovnih medija, poput televizije, radija, novina, a danas i interneta. Tolić (2009) tvrdi kako se pojmovi medijska pismenost i medijske kompetencije danas koriste kao sinonimi, no medijska je pismenost zapravo uži pojam i odnosi se na razinu stjecanja vještina vezanih uz neki konkretan medij, kao što je računalna pismenost, filmska umjetnost ili skupine medija, kao što je tehnološka ili digitalna pismenost, dok medijska kompetencija uključuje različite vrste pismenosti, ne samo vještine nego također znanje i upućenost u njezinu ulogu kao sredstva pri sprječavanju medijske manipulacije. Medijska kompetencija (prema Tolić) označava sposobnost kritičke analize medijskih ponuda, istodobno koristeći medije kao sredstvo kreativnog izražavanja. Ona vodi prema općem medijskom obrazovanju. U kontekstu prethodno navedenog, u ovom se radu

istražuju medijske kompetencije pod kojima se podrazumijeva sposobnost razumijevanja načina na koji mediji funkcioniraju, korištenje medija u nastavnom procesu, kao i sposobnost kritičkog promišljanja medijskih poruka.

Medijsko opismenjavanje zauzima određen prostor u području neformalnog i formalnog obrazovanja. Na području neformalnog obrazovanja značajan je projekt Djeca medija, zajednička inicijativa Komunikološke škole Matice hrvatske, Hrvatskih studija i Fakulteta političkih znanosti započet 2008. godine. Isto tako, Medionauti je edukativno-informativni projekt čiji je cilj djeci i mladima pružiti neformalno obrazovanje s područja građanskog odgoja i medijske pismenosti. Na području formalnog obrazovanja određeni vid medijskog opismenjavanja postoji u sklopu nastavnoga predmeta Hrvatski jezik koji se danas u osnovnoj školi obrađuje po Nastavnom planu za osnovne škole (Nastavni plan i program za osnovnu školu, 2006.), u kojem je Medijska kultura jedno od predmetnih područja. Na tom tragu može se zaključiti kako nastavni plan i program osposobljava osnovnoškolce za komunikaciju, primanje i vrednovanje medijskih sadržaja putem kazališta, filma, radija, televizije, tiska, stripa i računala. Srednjoškolsko obrazovanje medijske sadržaje obrađuje na razini „poticati zanimanje za jezično, književno, scensko i filmsko stvaranje“ (Glasnik ministarstva prosvjete i športa, str. 152) i to izborni program unutar predmetnog područja pod nazivom Književnost, kazalište i medijska kultura putem televizijskih i radijskih emisija i filmova. Sve ovo upućuje na zaključak da u hrvatskim školama postoji određena razina njegovanja medijske kulture učenika što vodi do pretpostavke da njegovanje medijske kulture dovodi do medijskog opismenjavanja. Prema definiciji medijske pismenosti koja je na konferenciji o medijskoj pismenosti 1992. godine (National Leadership Conference on Media Literacy, 1992) određena kao sposobnost pristupa, analize i stvaranja informacija s određenim ishodom, zaključuje se kako je ona samo djelomice zastupljena u postojećem obrazovnom sustavu i to kroz predmetno područje Medijske kulture.

O samom medijskom opismenjavanju govori se tek u trenutačnom prijedlogu nacionalnog kurikulumu nastavnog predmeta Hrvatski jezik. Predmet je konceptualiziran u tri znanstveno utemeljene i međusobno povezane domene od kojih je jedna i Kultura i mediji koja obuhvaća „komunikacijske i prezentacijske sposobnosti: stvaranje medijskih poruka i njihovo odgovorno odašiljanje, kritički odnos prema medijskim porukama, razumijevanje utjecaja medija i njihovih poruka na društvo i pojedinca“ (Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik, str. 6). Domena je dodatno razrađena u odgojno-obrazovnim ishodima učenja za svaki razred osnovne i srednje škole. U navedenim ishodima učenja iščitava se usmjerenost prema razvijanju informacijske i medijske pismenosti.

Pri definiranju znanstvenog predmeta istraživanja namjera je bila utvrditi razine medijskih kompetencija učitelja razredne nastave iz područja medijske pismenosti. Utvrđivanjem razina medijskih kompetencija namjera je, nadalje, uputiti učitelje razredne nastave u Republici Hrvatskoj u važnost posjedovanja medijskih kompetencija za poboljšanje rada u odgojno-obrazovnom procesu čija se dinamika neprestano mijenja i za kreiranje novih kurikulumu te ih uputiti u svrhovito korištenje medijskih alata u komuniciranju škole kao neprofitne ustanove s javnošću, te u oblikovanju slike koju škola zadobiva u očima javnosti.

Učitelji svoj rad kroz odnose učenik-roditelj-škola predstavljaju na lokalnoj ili nacionalnoj televiziji, radijskim emisijama ili volontiranjem u svojoj široj i užoj javnosti. Prema Tomiću (2008), stalna i otvorena komunikacija s javnošću u društvenoj zajednici pridonosi dobrim odnosima, naklonosti i poštovanju. Stoga je važno proučiti i predočiti potrebne indikatore uspješnosti kojima se unutarnja komunikacija predstavlja javnosti kroz mjerljive pokazatelje djelokruga rada u osnovnim školama. Time se ostvaruju i UNESCO-ve preporuke (2011) kojima se učitelje i nastavnike upućuje na korištenje medija u svrhu komuniciranja s civilnim društvom, razvijajući među učenicima snažnu građansku svijest, komunicirajući sa svojim profesionalnim okruženjem u svrhu stručnog usavršavanja, i u konačnici, pridonoseći razvoju medijski i informacijski opismenjenog društva u kojem vladaju otvoreni, neovisni i pluralistički medijski utjecaji te isto tako otvoreni informacijski sustavi.

PRETHODNA ISTRAŽIVANJA

Postojeći istraživački radovi na temu medijskih kompetencija koji se izravno odnose na varijable postavljene u ovom istraživanju upućuju na to (u prvom primjeru ispitanici tih istraživanja studenti su primarnog obrazovanja), da „postoji slaba povezanost socioekonomskog statusa učitelja i spremnosti (odlučnosti) da poučavaju pomoću multimedijskog softvera i smartphonea, dok su studenti u istoj mjeri učestalosti spremni (odlučni) poučavati pomoću ostalih medija bez obzira na razinu socioekonomskog statusa. Ovim su se istraživanjem potvrdile neke prijašnje spoznaje, tj. da je posjedovanje novih medija povezano i s korištenjem istih, te da socioekonomski status može biti povezan s posjedovanjem i spremnosti (odlučnosti) poučavanja najnovijim (na tržištu i upotrebi) medijima.“ (Kekez, Topolovčan, 2012, str. 770). Dalje, uputno je spomenuti mišljenja učitelja i budućih učitelja o multimedijskoj nastavi u osnovnom obrazovanju te napomenuti kako su „budući učitelji skloniji pozitivnijem mišljenju o multimedijskoj nastavi od učitelja u praksi, dok učitelji u praksi imaju pozitivnije mišljenje o tradicionalnoj nastavi od studenata. Nadalje, učitelji i razredne i predmetne nastave podjednako kritički promišljaju tradicionalnu nastavu, dok su učitelji predmetne nastave skloniji pozitivnijem mišljenju o organiziranju multimedijске nastave od učitelja razredne nastave.“ (Švigelj, Topolovčan, 2013, str. 327,328). Isto tako, napominju se i rezultati istraživanja o mišljenju o učenju i poučavanju pomoću pojedinih novih medija s obzirom na spol i mjesto prebivališta (selo/grad) budućih učitelja primarnog obrazovanja iz kojih je „vidljivo da ne postoje razlike u mišljenju o mogućnostima učenja s obzirom na spol, tj. i ženski i muški studenti procjenjuju da svaki pojedini medij jednako pridonosi mogućnostima učenja. Nadalje, studenti iz ruralnih i urbanih sredina imaju isto mišljenje o mogućnostima učenja uz svaki pojedini novi medij, s tim da jedino u pogledu društvenih mreža studenti iz urbanih sredina za taj medij misle da u nešto većoj mjeri pridonosi mogućnostima učenja u odnosu na studente iz ruralnih sredina.“ (Topolovčan, Kekez, 2012, str. 314).

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Svrha je ovog znanstvenog istraživanja dokazati kako primjena medija u osnovnoškolskom obrazovanju pridonosi unaprijeđenju rada učitelja razredne nastave te ujedno doprinosi poticanju učeničkih postignuća, ali i stvaranju pozitivne slike škole. Upravo bi zato spoznaje iz ovog istraživanja mogle pridonijeti stvaranju kvalitetnije slike i razvoju sustava odgoja i obrazovanja.

U ovom istraživanju postavlja se cilj koji bi trebao proizići iz odgovora na postavljeno problemsko pitanje: Na kojoj su razini medijske kompetencije učitelja razredne nastave?

Temeljno polazište koje se u ovom radu želi dokazati ili opovrgnuti je koliko često i učinkovito učitelji primjenjuju medije u nastavnom procesu, te koliko, na temelju svoje funkcije, pridonose ugledu osnovne škole uporabom medija, kao i ima li stručno usavršavanje utjecaj na primjenu medija u nastavnom procesu.

Za potrebe ovog rada postaviti će se hipoteze sljedećeg sadržaja:

- H0: Medijski kompetentniji učitelji primjenjuju medije u nastavnom procesu.
- H1: Medijski kompetentniji učitelji ostvaruju učinkovitiju komunikaciju uporabom medija.
- H2: Medijski kompetentniji učitelji kreatori su pozitivne škole putem medija.
- H3: Stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti ima znatan utjecaj na primjenu medija u nastavnom procesu.

METODE/ POSTUPCI ISTRAŽIVANJA I PLAN ISTRAŽIVANJA

Za potrebe ovog istraživanja koristilo se nekoliko metoda:

- Metoda analize kojom su se u slučaju ovog istraživanja analizirali rezultati da bi se ustanovili stavovi učitelja razredne nastave prema primjeni medija.
- Metoda sinteze kojom se došlo do novih zaključaka, u ovom slučaju da su učitelji razredne nastave u urbanim sredinama procijenili stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti kvalitetnijim i korisnijim.
- Metoda dokazivanja kojom se u ovom istraživanju pokušala dokazati istinitost postavljenih hipoteza.
- Metoda anketiranja temeljila se na pisanom prikupljanju podataka o stavovima i mišljenjima uz pomoć anketnog upitnika, a provodila se prigodnim uzorkom na stručnim skupovima učitelja razredne nastave Brodsko-posavske i Vukovarsko-srijemske županije.
- Statistička metoda koristila se kako bi se podatci prikupljeni anketnim upitnikom statistički obradili i grafički prikazali, čime su se potkrijepile hipoteze.

SUDIONICI

Istraživanje je provedeno na heterogenom prigodnom uzorku od 130 osoba. Sudionici istraživanja učitelji su razredne nastave Brodsko-posavske i Vukovarsko-srijemske županije. Dob sudionika bila je u rasponu od 25 do 60 godina.

INSTRUMENT

Za potrebe ovog istraživanja korišten je upitnik koji je uz pitanja o sociodemografskim karakteristikama (spol, dob, radno iskustvo i mjesto rada) sadržavao i pitanja koja se odnose na medijske kompetencije učitelja, a koja su obuhvaćale ove varijable: razina medijskih kompetencija (sposobnost razumijevanja načina na koji mediji funkcioniraju, način korištenja medija, vrednovanje medijskih sadržaja), primjena medija u nastavnom procesu, učinkovitost komunikacije putem medija, kreiranje pozitivnog imidža putem medija i stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti. Vezano za odgovore, sudionici ispitivanja označavali su uz svaku tvrdnju broj koji odgovara njegovom samoopisu na Likertovoj skali od pet stupnjeva (od 1 - uopće se ne slažem, do 5 - u potpunosti se slažem).

PLAN I POSTUPCI ISTRAŽIVANJA

Istraživanje o stavovima učitelja razredne nastave prema primjeni medija u svakodnevnom radu provodilo se u siječnju 2016. godine u nekoliko etapa. Prva aktivnost provedena je anketiranjem učitelja razredne nastave osnovnih škola Vukovarsko-srijemske i Brodsko-posavske županije na stručnom skupu početkom siječnja 2016. godine. Druga aktivnost odnosila se na grupiranje, analizu, statističku obradu i grafičko prikazivanje dobivenih rezultata programom Statistika 7, čime su se ujedno dobili i pokazatelji istraživanja, tj. potvrdile/opovrgnule postavljene hipoteze. Treća aktivnost odnosila se na pisanje rada i izvješća o rezultatima istraživanja te objavljivanje dobivenih rezultata. Posljednja aktivnost provodi se predstavljanjem ovoga rada znanstvenoj, stručnoj i široj javnosti – objavljivanjem u znanstvenom časopisu.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

U ovom istraživanju prigodan uzorak čini 130 učitelja razredne nastave iz osnovnih škola Vukovarsko-srijemske i Brodsko-posavske županije. Od ukupnog broja (130) anketiranih učitelja razredne nastave 124 osobe (96,7%) su žene i 6 (3,1%) su muškarci. S obzirom na dob ispitanika utvrđeno je 23,8 % ispitanika u dobi do 30 godina, 57,7 % ispitanika u dobi od 31 do 50 godina i 18,5 % ispitanika u dobi iznad 50 godina života. U školama prevladavaju učitelji razredne nastave s vrlo dugim radnim iskustvom što je vidljivo iz podataka dobivenih pitanjem klasifikacije gdje su istaknuli razred kojem pripadaju. Naime, 26,2 % ispitanika imalo je do 5 godina radnog iskustva, 42,3 % ispitanika imalo je od 6 do 20 godina radnog iskustva i 31,5 % ispitanika imalo je više od 20 godina radnog iskustva. Daljnjom analizom utvrđeno je da je 16,2 % ispitanika zaposleno u osnovnim školama u urbanim sredinama, a 83,8 % ispitanika zaposleno u osnovnim školama u ruralnim sredinama.

Tablica 1. Prosječne vrijednosti, standardne devijacije, rasponi rezultata ispitivanih varijabli

VARIJABLA	Aritmetička sredina	Standardna devijacija	Raspon
Razina medijskih kompetencija	4,2	0,37	3-5
Primjena medija u nastavnom procesu	4,2	0,52	2,6-5
Učinkovitost komunikacije putem medija	4,5	0,53	2,7-5
Stvaranje pozitivne slike putem medija	4,3	0,57	2,8-5
Stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti	3,9	0,56	2,3-5

Iz Tablice 1. vidljivo je da je razina medijskih kompetencija iznad prosjeka ($M=4,2$). Komunikacija učitelja razredne nastave putem medija pokazuje iznadprosječnu učinkovitost za nastavni proces ($M= 4,5$). Ova se varijabla odnosi na korištenje IKT-a za pristup medijskim sadržajima, a „korištenjem digitalnih obrazovnih sadržaja nastavnik će imati mogućnost pripreme i organizacije nastave na fleksibilan, kreativan i inovativan način u skladu s potrebama i mogućnostima učenika koje poučava. U kombinaciji s korištenjem obrazovnih tehnologija, opreme i softvera, digitalni obrazovni sadržaji omogućit će primjenu suvremenih metoda učenja i poučavanja, učenja usmjerenog na učenika, autonomiju nastavnika u odabiru metoda i strategija za postizanje ishoda učenja i fleksibilniju strukturu nastavnog sata.“¹

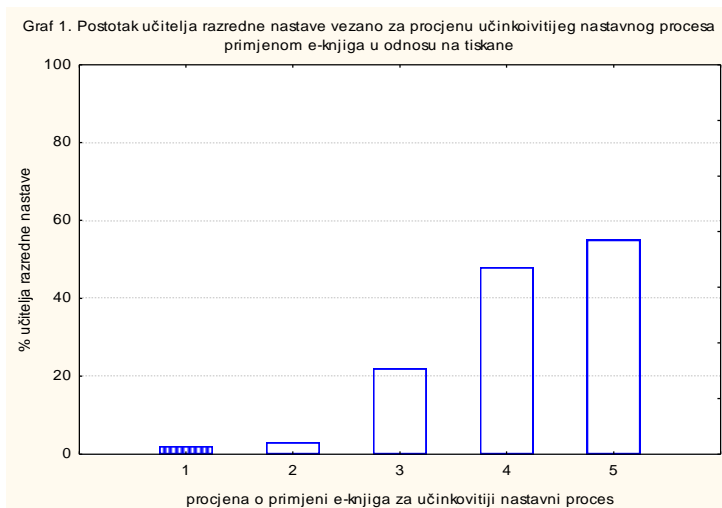
Sudjelovanje učenika i učitelja razredne nastave u programima lokalne ili nacionalne televizije, radijskih emisija te društvenih mreža pokazalo se iznadprosječno značajnim ($M=4,3$) za stvaranje pozitivne slike škole. Iz ovog se može zaključiti upravo ono što Skoko ističe dobrim načinom izgrađivanja imidža „prvi korak na tom putu jest da postanu poznati i da se po svojim aktivnostima i ponašanju razlikuju od drugih. Kako bi to ostvarili mogu koristiti različite promotivne tehnike i metode. No sve se one svode na učinkovito komuniciranje i kvalitetno oglašavanje poruke o sebi i svome djelovanju.“ (Skoko, 2006, str. 112).

Stručno usavršavanje o osnovama medijske pismenosti uz pomoć AZOO-a, CARNET-a i izdavačkih kuća pokazalo se iznadprosječno učinkovito ($M=3,9$) jer unaprjeđuje rad učitelja razredne nastave. U prilog tomu govore Horvat i Lapat kad govore da „seminari, savjetovanja, predavanja, tečajevi, radionice, okrugli stolovi, različiti kampovi i dr., koji se organiziraju na razini škole, općine, grada, županije ili na međunarodnoj razini, a nužni su jer učitelji trebaju biti u tijeku s novitetima u struci, te razvijati senzibilitet za ekspanzijom znanja.“ (Horvat, Lapat, 2012, str. 132).

¹ URL: http://www.carnet.hr/e-skole/digitalno_zrela_skola/edukacija_i_podrska, preuzeto 15.12.2016.

Kako bi uspješnost i učinkovitost rada učitelja razredne nastave dosegla višu razinu, ovim istraživanjem provjereni su pristupi različitim medijima. Značajan rezultat od 71,5 % učitelja razredne nastave u potpunosti se slaže da pristupa medijima mobitelom, 36,9 % učitelja u potpunosti se slaže da pristupa medijima pomoću računala. U pristupu medijima putem tablet-računala značajan je postotak od 40 % ispitanih koji se uopće ne koriste tabletom dok pristupaju medijima. Ove rezultate možemo usporediti s rezultatima istraživanja koja uspoređuju ponašanja naših učitelja i onih u Europskoj uniji koje navodi da je „u Hrvatskoj je nastavnička uporaba IKT-a blizu europskom prosjeku u svim razredima.“ (Survey of schools: ICT in education: Country profile: Croatia, 2012, str. 10), odnosno „ukupna učestalost korištenja različitih vrsta nastavnih IKT-aktivnosti u prosjeku je nekoliko puta mjesečno na razini Europske unije.“ (Survey of Schools: ICT in Education: Benchmarking Access, Use and Attitudes to Technology in Europe's Schools, 2013, str. 10).

Istražujući učinkovitost i dostupnost e-knjiga u nastavnom procesu smatralo se potrebnim ispitati stavove učitelja o primjeni medija e-knjige u odnosu na tiskanu knjigu. Poznato je kako je uvođenjem programa e-Škola² direktni cilj razvoj i digitalno opismenjavanje učitelja usmjerenih na primjenu inovacija poput e-knjiga, e-časopisa u neposrednom odgojno-obrazovnom radu te apostrofiranje razvijanja digitalnih kompetencija učenika spremnijih za nastavak školovanja i konkurentnijim s obzirom na učinke globalizacije na tržištu rada. Stavovi su učitelja razredne nastave da se 1,5 % njih uopće ne slaže da nastavni proces čini učinkovitijim primjena e-knjiga u odnosu na tiskanu knjigu, dok se 2,3 % učitelja donekle slaže da nastavni proces čini učinkovitijim primjena e-knjiga u odnosu na tiskanu knjigu. Slijedom navedenog, 16,9 % učitelja niti se slaže, niti se ne slaže da nastavni proces čini učinkovitijim primjena e-knjiga u odnosu na tiskanu knjigu, dok se 36,9 % učitelja uglavnom slaže da nastavni proces čini učinkovitijim primjena e-knjiga u odnosu na tiskanu knjigu i 42,3 % istih procjenjuje da nastavni proces čini učinkovitijim primjena e-knjige u odnosu na tiskanu knjigu što je vidljivo iz grafa 1.

Ove je rezultate vrijedno usporediti s rezultatima istraživanja prema kojim „neočekivan je podatak da 86 % učenika radije čita lektiru u tiskanom obliku. Obrazlažući svoj odgovor, naveli su i sljedeće: Manje se umaraju oči. Lakše je smjestiti se, udobnije je i jednostavnije. Takvo je čitanje osobnije. Brže čitam i bolje razumijem. Lakše mi se udubiti u tekst. Bolje vizualiziram tekst. Uz računalo je teško usredotočiti se samo na čitanje zbog mogućnosti surfanja. Volim

² URL: http://www.carnet.hr/e-skole/epis_projekta, preuzeto 11.12.2016.

zvuk listanja stranica. Jedna je od čari čitanja i držanje opipljive knjige u rukama. Takvi odgovori navode na sljedeći zaključak: učenici odvajaju tehnologiju od sadržaja i uviđaju da je druženje s književnim tekstom usamljenički, osobni čin koji iziskuje uranjanje u tijek misli i osjećaja, što ekran i blizina svega što nudi internet ugrožavaju.“ (Tadić, 2013, str. 130). Unatoč tomu što rezultati pokazuju da učitelji procjenjuju e-knjigu učinkovitijom, svrhovito bi i zanimljivo bilo u nekom drugom istraživanju ispitati koliko se doista koriste e-knjigom u nastavnom procesu.

Tablica 2. Rezultati regresijske analize s razinom medijskih kompetencija kao kriterijem

Prediktori	Razina medijskih kompetencija	
	beta (β)	
Dob	-0,01	
Radno iskustvo	0,10	
Radno mjesto	-0,16*	
Stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti	0,16	
Učinkovitost komunikacije putem medija	0,25*	
Primjena medija u nastavnom procesu	0,32*	
Stvaranje pozitivne slike putem medija	0,04	
		R=.62
		R ² =.39
		F(7,121)=10,959
		P<0,00

Legenda: beta (β) – beta, standardizirani regresijski koeficijenti, R - koeficijent multiple korelacije, R² – koeficijent multiple determinacije

Rezultati dobiveni regresijskom analizom primjena medija u nastavnom procesu i učinkovitost komunikacije putem medija pokazali su se značajnim pozitivnim prediktorima razine medijske kompetencije što potvrđuje da učitelji prepoznaju njihov doprinos nastavnom procesu i unaprjeđenju rada. Međutim, radno mjesto pokazalo se značajnim negativnim prediktorom razine medijske kompetencije što je u suprotnosti s rezultatima istraživanja provedenog 2012. godine koje je „pokazalo da učitelji koji rade u ruralnim i urbanim sredinama podjednako često koriste računalo, multimedijske softvere i internet u provedbi nastavnih sadržaja. Znakovito, manje ih koristi mobilni telefon, a gotovo nikada ne koriste tablet računala, pametne telefone i društvene mreže.“ (Topolovčan, Toplak, Matijević, 2013, str. 5). Potrebno je istaknuti kako su hrvatske škole od 2003. godine informatizirane i internetizirane u sklopu projekta „Net u školi“ kojim je „u sve hrvatske škole uveden je ISDN priključak, donirano je 1750 računala, omogućeno je svim školama 10 sati svakodnevnog besplatnog pristupa internetu tijekom cijele godine i darovano učenicima 100 milijuna minuta besplatnog pristupa internetu izvan škola tijekom cijele školske godine. Akcija je pokrenuta s ciljem informatičkog obrazovanja nastavnika i učenika te stalnog i besplatnog pristupa informacijama koje internet nudi za sve učenike i nastavnike Hrvatske“³. Ostale varijable nisu se pokazale značajnim prediktorima razine medijske kompetencije u istraživanju.

Nadalje, hipoteze - medijski kompetentniji učitelji primjenjuju medije u nastavnom procesu i medijski kompetentniji učitelji ostvaruju učinkovitu komunikaciju uporabom medija – potvrđene su što je vidljivo iz Tablice 3. jer se primjena medija u nastavnom procesu, kao i učinkovitost komunikacije medijima, pokazala značajnim pozitivnim prediktorom razine medijskih kompetencija.

Postavljanjem hipoteze da su medijski kompetentniji učitelji kreatori pozitivne slike škole (imidža) putem medija pretpostavljeno je da će se stvaranje pozitivne slike putem medija

³ URL: <http://public.mzos.hr/Default.aspx?art=8894&sec=3160>, preuzeto 15.12.2016.

pokazati značajnim pozitivnim prediktorom razine medijskih kompetencija. Analizom rezultata kreiranje pozitivne slike putem medija nije se pokazalo značajnim prediktorom razine medijskih kompetencija što nije u skladu s ranijim korelacijskim analizama. Ova hipoteza nije potvrđena.

Tablica 3. Rezultati regresijske analize s primjenom medija u nastavnom procesu kao kriterijem

Prediktori	Primjena medija u nastavnom procesu beta (β)
Dob	-0,01
Radno iskustvo	-0,03
Radno mjesto	0,25
Stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti	0,19*
Učinkovitost komunikacije putem medija	0,25*
Razina medijskih kompetencija	0,32*
Stvaranje pozitivne slike putem medija	0,03
	R=.62
	R ² =.39
	F(7,121)=10,919
	P<0,00

Regresijskom analizom potvrđena je hipoteza da stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti znatno utječe na primjenu medija u nastavnom procesu. Iz ovoga možemo zaključiti pozitivan doprinos stručnog usavršavanja za učitelje razredne nastave. I prema Vizek Vidović „kvaliteta obrazovanja učitelja i nastavnika jedan je od glavnih činitelja koji djeluje na razinu učeničkih obrazovnih postignuća. Stoga je obrazovanje i profesionalni razvoj učitelja i nastavnika ključno pitanje u svakoj zemlji koja nastoji unaprijediti obrazovni sustav i učiniti ga dostupnijim, prohodnijim i fleksibilnijim“ (Vizek Vidović, 2005, str. 6). Naime, kvalitetnija i učinkovitija primjena medija svakako je rezultat i doprinos kontinuiranog stručnog usavršavanja.

Tablica 4. Rezultati regresijske analize s učinkovitošću komunikacije putem medija kao kriterijem

Prediktori	Učinkovitost komunikacije putem medija beta (β)
Dob	-0,04
Radno iskustvo	-0,28*
Radno mjesto	0,01
Stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti	0,24*
Primjena medija u nastavnom procesu	0,22*
Razina medijskih kompetencija	0,23*
Stvaranje pozitivne slike putem medija	0,09
	R=.67
	R ² =.45
	F(7,121)=14,185
	P<0,00

Stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti, primjena medija u nastavnom procesu i razina medijskih kompetencija pokazali su se značajnim pozitivnim prediktorima učinkovitoj komunikaciji putem medija, dok se radno iskustvo pokazalo značajnim negativnim predikto-

rom. U prilog ovim rezultatima idu rezultati istraživanja iz dokumenta Evaluacija nastavnih programa i razvoja modela kurikuluma uz obavezno obrazovanje u Hrvatskoj iz 2004. koji govori o tome koliko se učitelji koriste informatičkom tehnologijom te navodi kako čestina korištenja informatičkom tehnologijom linearno pada s porastom dobi učitelja, što su stariji to je rjeđe koriste; isto tako dobiveni podatci upućuju da je dob također povezana s razlikama u načinu rada učitelja. Štoviše, u nekim aspektima rada (npr. upotreba informatičke tehnologije, korištenje različitih izvora informacija za pripremu nastave, metode rada s učenicima) pokazalo se da dob može biti otežavajući faktor i da starijim učiteljima treba omogućiti kontinuirano usavršavanje kako bi se što bolje prilagodili novim zahtjevima rada (Evaluacija nastavnih programa i razvoja modela kurikuluma uz obavezno obrazovanje u Hrvatskoj, 2004, str. 11). Ostale varijable nisu se pokazale značajnim prediktorima za učinkovitost komunikacije putem medija. Zaključak je da je češće stručno usavršavanje učitelja razredne nastave utjecalo na učinkovitiju komunikaciju putem medija.

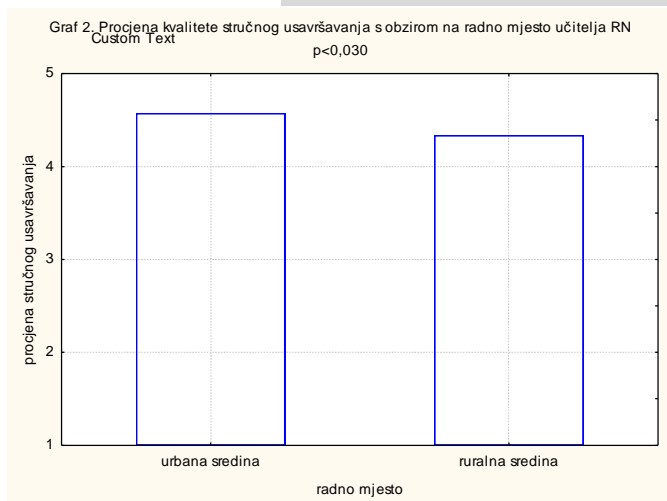
Tablica 5. Rezultati regresijske analize sa stručnim usavršavanjem o medijskoj pismenosti kao kriterijem

Stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti	
Prediktori	beta (β)
Dob	0,08
Radno iskustvo	0,16
Radno mjesto	0,05
Učinkovitost komunikacije putem medija	0,30*
Primjena medija u nastavnom procesu	0,21*
Razina medijskih kompetencija	0,17
Svaranje pozitivne slike putem medija	0,08
R=.57	
R ² =.33	
F(7,121)=8,461	
P<0,00	

Učinkovitost komunikacije putem medija i primjena medija u nastavnom procesu pokazali su se značajnim pozitivnim prediktorima stručnog usavršavanja o medijskoj pismenosti, dok se ostale varijable nisu pokazale značajnim prediktorima stručnog usavršavanja o medijskoj pismenosti.

Tablica 6. Testiranje značajnosti razlika u stručnom usavršavanju o medijskoj pismenosti s obzirom na radno mjesto

	M		t	df	p
	urbana sredina	ruralna sredina			
stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti	4,6	4,3	2,184	128	0,030*

Testiranjem značajnosti razlika utvrđena je statistički značajna razlika u procjeni stručnog usavršavanja o medijskoj pismenosti s obzirom na radno mjesto učitelja razredne nastave. Učitelji razredne nastave u urbanim sredinama procjenjuju stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti kvalitetnijim i korisnijim za daljnji rad u nastavnom procesu.

Tablica 7. Povezanost među varijablama medijske kompetencije

	Radno iskustvo	Radno mjesto	Dimenzije medijske kompetencije				
			Razina medijske kompetencije	Primjena medija u nastavnom procesu	Učinkovitost komunikacije putem medija	Stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti	Stvaranje pozitivne slike putem medija
Radno iskustvo							
Radno mjesto		-,03					
Dimenzije medijske kompetencije	Razina medijske kompetencije	-,01	-,20*				
	Primjena medija u nastavnom procesu	-,12	-,05	,52*			
	Učinkovitost komunikacije putem medija	-,33*	-,04	,47*	,50*		
	Stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti	,09	-,02	,42*	,44*	0,43*	
	Stvaranje pozitivne slike putem medija	-,18*	-,04	,20*	,21*	,29*	0,20*

* $p < 0,05$

Iz Tablice 7. vidljiva je značajna povezanost varijabli radnog mjesta i razine medijskih kompetencija, kao i značajna povezanost razine medijske kompetencije i primjene medija u nastavnom procesu. Također se značajnom pokazala povezanost varijabli radno iskustvo i učinkovitost komunikacije putem medija, te razina medijske kompetencije i učinkovitost komunikacije putem medija, kao i primjena medija u nastavnom procesu i učinkovitost komunikacije putem medija. Daljnjom analizom uvidjela se značajna povezanost varijable stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti s varijablama razina medijske kompetencije, primjena medija u nastavnom procesu i učinkovitost komunikacije putem medija. Varijabla stvaranja pozitivne slike putem medija prikazuje značajnije pokazatelje povezanosti pojedinih varijabli kao što su radno iskustvo, razina medijske kompetencije, primjena medija u nastavnom procesu i učinko-

vitost komunikacije putem medija. Sve navedene varijable istaknute su jer pozitivno utječu na povećanje drugih i obrnuto.

ZAKLJUČAK

Društvo bez strategije obrazovanja ne može dosegnuti razvojne komponente koje će promicati svjesnost i konstruktivne dimenzije unutar zajednice. U vremenu provedbe još jedne obrazovne reforme kontekstualizirane ubrzanom globalizacijom u kojem su tehnološke promjene česte i tehnološki nepredvidljive, zadatak je usmjeriti se na prilagodljivost sustava obrazovanja. Zato je i namjera ovog istraživanja bila oživjeti interes za školu i zanimanje učitelja te postaviti imperATIVE kroz razvijanje i promicanje društva znanja.

Ovo istraživanje razlikuje se od prethodnih po tome što mjeri medijske kompetencije učitelja razredne nastave te upućuje na iznadprosječnu razinu medijskih kompetencija. Također, ovo istraživanje po prvi put upućuje na stvaranje pozitivne slike i ugleda (imidža) škole korištenjem medijskih alata koji su na raspolaganju svima koji namjeravaju izgraditi prepoznatljivost u javnosti, kao i to da medijski kompetentniji učitelji ostvaruju učinkovitu komunikaciju putem medija u nastavnom procesu. Isto tako, rezultati ovog istraživanja pokazuju važnost stručnog usavršavanja u stvaranju pozitivne slike zanimanja učitelja korištenjem medijskih alata.

Istraživanje medijskih kompetencija učitelja razredne nastave dalo je smjernice za utvrđivanje razina medijskih kompetencija, primjenu medija u nastavnom procesu, utjecaj stručnog usavršavanja na primjenu medija u odgojno-obrazovnom sustavu te za uporabu medija pri stvaranju pozitivne slike škole. Deskriptivnom analizom utvrđena je iznadprosječna razina medijskih kompetencija učitelja razredne nastave u smjeru razvijanja učeničke kreativnosti, stvaralačkih mogućnosti, razvijanja uspješnije komunikacije s učenicima, ali i uspješnije komunikacije na relaciji učitelj-učenik-roditelj. Sudjelovanja učenika i učitelja razredne nastave u programima lokalne ili nacionalne televizije, radijskih emisija te na društvenim mrežama pokazalo se izrazito važnim za stvaranje pozitivne slike i ugleda škole. Stručno usavršavanje o osnovama medijske pismenosti uz pomoć AZOO-a, CARNET-a i izdavačkih kuća pokazalo se značajnim pokazateljem koji unaprjeđuje rad učitelja razredne nastave.

Ovim istraživanjem potvrđene su hipoteze da medijski kompetentniji učitelji primjenjuju medije u nastavnom procesu i da medijski kompetentniji učitelji ostvaruju učinkovitu komunikaciju uporabom medija u nastavnom procesu što pridonosi povećanju razina medijskih kompetencija učitelja razredne nastave. Stručno usavršavanje o medijskoj pismenosti pridonosi stvaranju pozitivne slike putem medija u odgojno-obrazovnom sustavu, iako se daljnjom analizom nije potvrdila hipoteza da su medijski kompetentniji učitelji kreatori pozitivne slike i ugleda škole. Ovo upućuje na daljnje potrebe za stručnim usavršavanjima učitelja s naglaskom na medijske kompetencije kao važne prediktore u stvaranju imidža svojega zanimanja, škole i cjelokupnog odgojno-obrazovnog sustava.

Ovo istraživanje može se nastaviti daljnjim provjeravanjem medijske pismenosti u smjeru ispitivanja kritičkog vrednovanja poruka koje se odašilju putem medija, ali i ispitivanjem učinkovitosti postojećih i predloženih obrazovnih programa. Ova bi istraživanja pogotovo bila važna u društvu i vremenu u kojemu je korištenje medija dio svakodnevice i kao osnovni način informiranja i kao način zabave – te tako predstavlja dvostruki izazov za učitelje, nastavnike, roditelje i svakog svjesnog opasnosti koje nosi neodgovorno primanje medijskih poruka.

LITERATURA

- Aufderheide, P. (1992). Media Literacy. A Report of the National Leadership Conference on Media Literacy (Queenstown, MD, December 7-9, 1992). Aspen Institute, Communications and Society Program. Dostupno na: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED365294.pdf> (6.12.2017)
- Broom, G. M. (2010). Učinkoviti odnosi s javnošću. Zagreb: Mate d.o.o.
- Erjavec, K. & Zgrabljic Rotar, N. (2000). Odgoj za medije u školama u svijetu Hrvatski model medijskog odgoja. *Medijska istraživanja*, god. 6, br. 1, 89-107.
- Evaluacija nastavnih programa i razvoja modela kurikuluma uz obvezno obrazovanje u Hrvatskoj (2004). Dostupno na: <https://www.idi.hr/cerd/uploads/DOKUMENTI/summaryhrvatskifinal2.pdf> (16.12.2016.)
- Horvat, A. & Lapat, G. (2012). Cjeloživotno obrazovanje učitelja. *Andragoški glasnik*, vol. 16, br. 2., 131-142.
- Kekez, A. & Topolovčan, T. (2012). Posjedovanje i korištenje novih medija kod budućih učitelja primarnog obrazovanja. U: Unapređenje kvalitete života djece i mladih. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Univerzitet u Tuzi, 763-772.
- Lasić-Lazić, J., Špiranec, S. & Banek Zorica, M. (2012). Izgubljeni u novim obrazovnim okruženjima – pronađeni u informacijskom opismenjavanju. *Medijska istraživanja*, vol. 18, br. 1, 125-142.
- Media and Information Literacy Curriculum for Teachers (2011). Dostupno na: <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001929/192971e.pdf> (16.12.2016.)
- Mlinarević, I., Stanić, I. & Zdravec, T. (2015). Primjena informacijske i komunikacijske tehnologije u odgojno-obrazovnom sustavu kao polazište nastavi usmjerenoj na učenika u osnovnim i srednjim školama. *Knjižničarstvo*, 19 (1/2), 47-60.
- Nastavni plan i program za osnovnu školu. (2006). Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH.
- Skoko, B. (2006). Priručnik za razumijevanje odnosa s javnošću. Zagreb: Millenium promocija.
- Survey of schools: ICT in education: Country profile: Croatia (2012). Dostupno na: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/sites/digital-agenda/files/Croatia%20country%20profile.pdf> (16.12.2016.)
- Survey of Schools: ICT in Education: Benchmarking Access, Use and Attitudes to Technology in Europe's Schools (2013). Dostupno na: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/sites/digital-agenda/files/KK-31-13-401-EN-N.pdf> (16.12.2016.)
- Špiranec, S. (2003). Informacijska pismenost - ključ za cjeloživotno učenje. *Edupoint*, god. III (rujan).
- Švagelj, I. & Topolovčan, T. (2013). Mišljenja učitelja i budućih učitelja o multimedijskoj nastavi u osnovnom obrazovanju. *Nova škola*, 9, 1, 315-330.
- Tadić, N. (2013). Književnost na novim medijima U: Čitanje za školu i život: zbornik radova. Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje, 126-137.
- Tolić, M. (2009). Medijska kompetencija kao prevencija pri sprječavanju medijske manipulacije u osnovnim školama. *MediAnali*, Vol. 3, No. 6.
- Tomić, Z. (2008). Odnosi s javnošću teorija i praksa. Zagreb: Synopsis.
- Topolovčan, T. & Kekez, A. (2012). Mišljenja budućih učitelja primarnog obrazovanja o učenju i poučavanju pomoću novih medija. U: *Pedagogija i kultura: kultura kao polje polje pedagoške akcije - odgoj, obrazovanje, kurikulum*. Zagreb: Hrvatsko pedagojsko društvo, 311-317.
- Topolovčan, T., Toplak, T. & Matijević, M. (2013). Ownership and use of new media by teachers in rural and urban areas of Croatia. U: 1st International Conference on Research and Educational: Challenges Toward the Future (ICRAE 2013) Škoder: Faculty of Education Science, 201-210.
- Vizek Vidović, V. (2005). Cjeloživotno obrazovanje učitelja i nastavnika: višestruke perspektive. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu.

Media Competences of Primary School Teachers

Abstract: Media literacy, as a subject of teaching, brings innovations into the educational system, therefore it is a professional obligation of every participant in educational process, and the future of their professional training to develop competences of media literacy. In such a way, teaching process would be modernized with teaching methods in order to shape the teaching process, as well as to participate in teaching media literacy in the teaching process.

This paper analyzes the media literacy of primary school teachers and the impact of these competences on creating a positive image of the school. The aim of this study was to examine how often and effectively teachers used the media in the teaching process, and how much their function contributes to the image of the primary school using the media as well as whether there is any professional improvement on the impact of media use in the teaching process. The survey was conducted through a questionnaire survey on a sample of 130 teachers from Brodsko-Posavska and Vukovar-Srijem counties.

Research of media competences of primary school teachers determined an above-average level of media competence of teachers, insight into the fact that the more media-competent teachers apply media in the teaching process and achieve effective communication by using the media in the teaching process; this research presented an important indicator that points to a conclusion that primary school teachers prefer more contemporary approaches to teaching as a result of the limitations of traditional sources of knowledge.

Keywords: School image, media, media literacy, teaching process, primary school teachers

Medienkompetenzen von Grundschullehrern

Zusammenfassung: Medienkompetenz als Untersuchungsthema bringt Innovationen ins Bildungssystem, so dass die Entwicklung der damit verbunden Kompetenzen eine berufliche Verpflichtung aller Teilnehmer im Bildungsprozess sowie die Zukunft ihrer fachlichen Fortbildung ist. Auf diese Weise würde man den Unterrichtprozess durch schülerorientierte Unterrichtsmethoden zum Zwecke der Gestaltung des Unterrichtsprozesses selbst modernisieren und man würde an der Vermittlung der Medienkompetenz im Unterrichtsprozess teilnehmen. In diesem Beitrag werden die Medienkompetenzen von Grundschullehrern sowie ihr Einfluss auf das positive Image ihrer Schulen analysiert. Das Ziel der Untersuchung war festzustellen, wie oft und effektiv die Lehrer Medien im Unterrichtsprozess anwenden, inwiefern sie aufgrund ihrer Funktion zum Image der Grundschule durch Medienanwendung beitragen und ob die berufliche Fortbildung einen Einfluss auf die Mediennutzung im Unterrichtsprozess hat. Die Untersuchung wurde mit Hilfe eines Fragebogens an einer Stichprobe von 130 Grundschullehrern aus den Gespanschaften Brod-Posavina und Vukovar-Srijem durchgeführt. Die erhaltenen Untersuchungsergebnisse der Medienkompetenzen von Grundschullehrern haben ergeben, dass die Grundschullehrer überdurchschnittliche Medienkompetenzen haben, die medienkompetentere Grundschullehrer Medien im Unterrichtsprozess benutzen und durch den Gebrauch von Medien eine effiziente Kommunikation erreichen. Diese Studie hat auch einen signifikanten Indikator präsentiert, der zu der Schlussfolgerung führt, dass die Grundschullehrer im Unterrichtsprozess eher modernere Lehrmethoden bevorzugen, vor allem aufgrund der begrenzten Möglichkeiten beim Unterrichten mit Hilfe von traditionellen Wissensquellen.

Schlüsselbegriffe: Image der Schule, Medien, Medienkompetenzen, Unterrichtsprozess, Lehrer